

Vaskulaarinen dementia

RUOTSIN DEMENTIAKESKUKSEN TIEDOTE

Vaskulär demenssjukdom • faktablad på finska

Verisuonivauriot

Dementia on yhteisnimi lukuisille ajattelua, suunnittelua ja viestintää hankaloittaville oireille. Erilaiset sairaudet ja aivovauriot voivat aiheuttaa näitä oireita. Vaskulaarisessa dementiaassa eli verenkiertoperäisessä muistisairaudessa aivon verisuonet ovat vaurioituneet ja niissä on sairaalloisia muutoksia.

Vaskulaarinen dementia on toiseksi yleisin demensiasairaus ja sen osuuden arvioidaan olevan 25–30 prosenttia kaikista demensioista. Vanhemmalla väestöllä vaskulaarista dementiaa saattaa esiintyä yhdessä yleisimmän demensiasairauden Alzheimerin taudin kanssa.

Aivoverenkiertohäiriöt altistavat

Vaskulaarinen dementia voi johtua useista syistä. Se on usein seurausta aivoverenkiertohäiriöistä eli veritulpista, aivoverenvuodoista tai ahtaista ja kalkkeutuneista verisuonista, jotka tukkeutuvat. Kaikki nämä voivat johtaa huomattavaan hapenpuutteeseen aivoissa. Siitä syntyvät vauriot voivat ilmetä erilaisina arkielämää hankaloittavina oireina. Oireet vaihtelevat sen mukaan, mitkä aivojen osat ovat vahingoittuneet.

Vaihtelevat oireet

Yksinkertaistettuna voidaan sanoa, että aivojen etulohkon vauriot heikentävät arviointikykyä, impulssinhallintaa ja keskittymistä. Ohimolohkon vauriot johtavat huonomuistisuuteen, kommunikointivaikeuksiin ja vaikeuttavat uuden oppimista. Vauriot aivojen syvimmissä osissa, kaikkein pienimmissä verisuonissa, aiheuttavat usein liikkeiden hidastumista ja vaikeuttavat suunnittelua ja tehtävistä suoriutumista.

On tärkeää muistaa, että stressi usein lisää oireita.

Taudin etenee usein portaittain

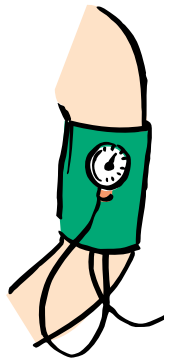
Demensiasairaus voi puhjeta vaivihkaa ja kehittyä hitaasti. Vaskulaarisen demensian oireet alkavat kuitenkin usein melko nopeasti ja tauti etenee

portaittain: potilaan tila heikenee, pysyy jonkin aikaa vakaana ja heikkenee sitten edelleen.

Aikainen diagnoosi on tärkeää

Vaskulaarista dementiaa ei voida todeta yksikertaisella testillä. Diagnoosi perustuu useisiin testeihin, tutkimuksiin sekä potilaan ja omaisten kanssa käytäviin keskusteluihin.

Dementiatutkimukset kestävät yleensä neljästä kuuteen viikkoa. Tutkimukset on aloitettava mahdollisimman pian, jossa potilas voi saada ajoissa oikeaa apua ja hoitoa.

Uusien verisuonivaurioiden estäminen

Vaskulaariselle dementialle ei ole parantavaa lääkettä. Hoidossa keskitytään siksi uusien aivovaurioiden estämiseen. Jos verisuonitukosriski on lisääntynyt, käytetään verenohennuslääkkeitä. Usein on hoidettava myös verenpainetta ja toisinaan myös lääkittävä sitä, sillä korkea verenpaine lisää aivoverenkiertohäiriöiden riskiä. Myös diabetesta on hoidettava hyvin, sillä se saattaa vahingoittaa aivojen pieniä verisuonia.

Hyvän elämän suunnittelu

On myös tärkeää saada oireille selitys, joka auttaa suunnittelemaan sairastuneelle hyvän ja mielekkään elämän. Ennaltaehkäisevän hoidon lisäksi arkea voidaan helpottaa yhteiskunnan hoivapalvelun tarjoamilla apuvälineillä ja erilaisilla apu-toimilla.

15. heinäkuuta 2013 • Svenskt Demenscentrum[©]

Lisää erikielisiä tiedotteita on tulostettavissa Ruotsin demensikeskuksen verkkosivuilla:
www.demenscentrum.se/Faktablad

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Gävlegatan 16, 113 30 Stockholm, 08 - 690 58 00, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se